

یاسای وهزارهتی ناوختوی ههریمی کوردستانی عێراق

بهناوی خوای بهخشندهو میهره بان

بهناوی گه له وه

نه نچوومه نی نیشتمانی کوردستانی عێراق

ژماره ی بریار: ۲۱

میژروی بریار: ۱۹۹۳/۳/۲۷

«بریار»

به پیتی حوکی برگی (۱) له مادهی (۵۶) ی یاسای ژماره (۱) ی سالی ۱۹۹۲ وله سه ر پیشنیازی وهزیری ناوختو بریار له سهردانی نه نچوومه نی وهزیران، نه نچوومه نی نیشتمانی کوردستانی عێراق له دانیشتنی رۆژی / / ۱۹۹۳ دا بریاری ده رکردنی نه م یاسایه ی دا:

یاسای ژماره (۹) ی سالی ۱۹۹۳ یاسای وهزارهتی ناوختوی ههریمی کوردستانی عێراق

مادهی یه که م:

مه به ست له م وشانه ی خواره وه بۆ مه به ستی نه م یاسایه ماناکانی ته نیشتمانه:

۱- ههریم: ههریمی کوردستانی عێراق.

۲- وهزارهت: وهزارهتی ناوختو.

۳- وهزیر: وهزیری ناوختو.

۴- بریکاری وهزارهت: بریکاری وهزارهتی ناوختو.

مادهی دو وه م:

وهزارهت نه م نه رکانه به جی دینی.

۱- جیبه جی کردنی سیاسه تی گشتی حکومه تی ههریمی کوردستانی عێراق

وکارکردن بۆ پاراستنی ئاسایشی ناوختو به دانانی نه خشه ی کاری تاییه تی بۆ

دام وه زگا کانی وهزارهت.

۲- کارکردن بۆ سهروه ری یاسا و چه سپاندنی سیستمی گشتی و دا بین کردنی

حه وان وه دلنیا بی بۆ هاو ولاتی یان و پاریزگار یکردن له مال و مولکیان.

۳- هاریکاری و ریکخستن له که ل نه و وهزارهت و فه رمانگه یانه ی تاییه تکارن له و

نه رکانه دا که په یوه ندییان به ئاسایش و پاراستنی سیستمه وه هه یه بۆ به

دیهتانی به رژه وه ندی گشتی.

۴- کارکردن بۆ ریکه کرتن له روودانی تاوان و پیتشینی کردنی روودانی تاوان به

دیتهینانی ناسایشیکی بهردهوام و دلنیایی و کارکردن بۆ چه سپاندنی ناسایش و سه قامگیر بوونی هممیشیی و بایه خدان به لایه نی پارتیز (وقایه) له رووی تاواندا.

۵- کارکردن له پیناوی پاراستنی سه ره رستییه دیموکراتییه کان و مافه کانی مرۆف له کوردستانی عێرقدا و به کارهینانی شیوازی یاسایی و زانیارییه له چاره سه ر کردنی دژکاری و گیرگرفتی گشتی و تاییه تیدا.

۶- پارتیزگاریکردن له ئادابی گشتی له هه رتمدا.

۷- به ره له سستی کردنی جاسووسییه ت و قاچاچیتتی و دزه کردن و پاراستنی ئابووری هه رتیم و ناسایشی ئه و ئابوورییه و ریگه گرتن له هاتنی ناشه رعی بۆ ناو هه رتیم.

ماده ی سێیه م:

۱- وه زبیر: سه رۆکی بالای وه زاره ته و به رپرسیاری یه که می جیبه جی کردنی سیاسه ته که می و سه ره رشتی کردنی به جیتهینانی یاسا و په پره و و رتیمایی یه کانتیتی.

هه ر له ویشه وه ئه و فه رمان و رتیمایی یانه ده رده چن که په یوه ندی یان به ئه رکه کانی وه زاره ت و دام وه زگا کانی و گشت کارو و باره نیداری و عه سه که ری و رتیک و پیتی و هونه ریسه وه له چوارچیه ی ئه م یاسایه و یاسا کارپتیکراوه کانی تر دا هه یه بۆشی هه یه هه ندی له ده سه لاته کانی خۆی به بریکاری وه زاره ت و به رتیه به ره گشتییه کان یا سه رۆکه کانی فه رمانکه سه ره کییه کانی وه زاره ت یا سه رۆکه کانی وه حده نیدارییه کان له هه رتمدا بسپیری و له به رده م ئه نجومه نی وه زبیرانیسه دا به و مانایه ی ئه ندامتیکی ها و به شیتی به ر پرسیاره.

۲- بریکاری وه زاره ت: به پیتی ئه و ده سه لاتانه ی وه زبیر پتی یانی ده سپیری یاریده ی وه زبیر له و ئه رکانه ی سه ره وه دا ده دا.

۳- نووسینگه ی وه زبیر: فه رمانبه رتیک به پله ی به رتیه به ر له کارمه ندان و لیته اتوو ان سه رۆکایه تیی ده کا و ژماره یه ک فه رمانبه ر یاریده ی ده دن.

۴- نووسینگه ی بریکاری وه زاره ت: فه رمانبه رتیک به پله ی به رتیه به ر له کارمه ندان و لیته اتوو ان سه رۆکایه تیی ده کا.

۵- پارتیزگاره کانی هه رتیم،

۶- ده سته ی پشکنینی نیداری.

۷- ده سته ی پشکنینی هیزه کانی ناسایشی ناوخۆ.

۸- راویژ کاران: وه زبیر بۆ هه ر کارتیک که په یوه ندیی به کاروباری وه زاره ته وه هه بی به پیتی تاییه تکاری یان راویژیان پیده کا و دامه زرانیدیان به پیتشیزی وه زبیر و په سند کردن له لایه ن ئه نجومه نی وه زبیرانه وه ده بی.

۹- دادگای هیزه کانی ناسایشی ناوخۆ.

۱۰- فه رمانگه ی یاسایی.

ماددهی چوارهم:

وه زارهت له م بهرئوه بهرئیتی یه گشتی یانه پتیکدی:-

- ۱- بهرئوه بهرئیتی گشتی دیوان: فه زمانه بهرئیک به پلهی بهرئوه بهرئیتی گشتی سه روکایه تیبی دهکا که باوه نامه ی سه رتاییی زانکۆی هه بی و نه م بهرئوه بهرئیتی یانه ی پتوه ده به سترئته وه:
  - ا - بهرئوه بهرئیتی ئیداره و کاروباری ناوخۆ.
  - ب- بهرئوه بهرئیتی راگایاندن و په یوه ندی.
  - ج- بهرئوه بهرئیتی ژمیریاری.
  - د - بهرئوه بهرئیتی نه خشه دانان و به دوا دا چون.
- ۲- بهرئوه بهرئیتی گشتی پۆلیس: بهرئوه بهرئیتی گشتی سه روکایه تیبی دهکا که روتبه ی له روتبه ی عه قیدی پۆلیس که مته ر نه بی و نه مانه ی پتوه ده بسترئته وه:-

- ا - بهرئوه بهرئیتی یه کانی پۆلیس له پارئیزگاکانی هه رئمدا.
  - ب- بهرئوه بهرئیتی یه کانی پۆلیسی هاتوچۆ له پارئیزگاکان دا.
  - ج- بهرئوه بهرئیتی یه کانی بهرگربی شارستانی (الدفاع المدنی) له پارئیزگاکاندا.
  - د - بهرئوه بهرئیتی پۆلیسی کاره یا.
  - ه- بهرئوه بهرئیتی قوتابخانه کانی پۆلیس.
- ۳- بهرئوه بهرئیتی گشتی ناسایش: بهرئوه بهرئیتی گشتی سه روکایه تیبی دهکا که باوه نامه یه کی سه ره تاییی زانکۆی هه بی و نه م بهرئوه بهرئیتی یانه ی پتوه ده به سترئته وه:

- ا - بهرئوه بهرئیتییه کانی ناسایشی پارئیزگاکان.
- ب- بهرئوه بهرئیتی نیشته ولانی (الاقامه) و په ساپورت و سه فه رکردن.
- ۴- بهرئوه بهرئیتی گشتی پۆلیسی سنوور و گوومرک:- بهرئوه بهرئیتی گشتی له کارمه ندان و لیته اتوان سه روکایه تیبی دهکا که روتبه که ی له روتبه ی عه قیدی پۆلیس که مته ر نه بی و نه م بهرئوه بهرئیتی یانه ی پتوه ده به سترئته وه:
- ا - بهرئوه بهرئیتی یه کانی پۆلیسی گوومرک له پارئیزگاکاندا.
- ب- بهرئوه بهرئیتی یه کانی پۆلیسی سنوور له پارئیزگاکاندا.
- ۵- بهرئوه بهرئیتی گشتی ئیداره ی ناوخۆی:- فه زمانه بهرئیک به پله ی بهرئوه بهرئیتی گشتی که باوه نامه ی سه ره تاییی زانکۆی هه بی سه روکایه تیبی دهکا و دام ده زگاکانی ئیداره ی ناوخۆی پتوه ده به سترئته وه.
- ۶- بهرئوه بهرئیتی گشتی ره گه زنامه و باری شارستانی (الجنسیه و الاحوال المدنیه) بهرئوه بهرئیتی گشتی که باوه نامه ی سه ره تاییی زانکۆی هه بی سه روکایه تیبی دهکا و بهرئوه بهرئیتی یه کانی ره گه زنامه و باری شارستانی پارئیزگاکانی هه ریمی پتوه ده به سترئته وه:

ماددهی پینجهم:

- ۱- نه رک و تاییه تکاری و ده زگاکانی و ه زارهت به پهیره ویک دیاری ده کزین.

٢- وەزیر بۆی هەیه له کاتی پێویستیدا بەرێوهبەریتی و بەش و لقی نوێ داڕێژینی یابیانخاته پالێ یەکتەر.

ماددە ١٠ شەشەم:

گشت ماف و مالت و مولکی ئەو دام دەزگایانەی لەو بەر بە وەزارەتی ناوخواو حوکمی ناوخواییهوه له مەلەبەنددا بەسترا بونەوه یا پێوهی بەسترا نەوه دەبنه هی وەزارەتی ناوخوا.

ماددە ١١ هەوتەم:

کار بە هیج دەقیك ناکرێ که له گەل حوکمهکانی ئەم یاسایه دا ناکۆک بێ.

ماددە ١٢ هەشتەم:

وەزیر بۆی هەیه رێنمایی پێویست بۆ ئاسانی جێبەجێ کردنی ئەم یاسایه دەرکا.

ماددە ١٣ نۆهەم:

دەبێ ئەنجوومەنی وەزیران حوکموکانی ئەم یاسایه جێبەجێ بکا.

ماددە ١٤ دەیهەم:

ئەم یاسایه له رۆژی بلاکردنەوه یهوه له رۆژنامە ی رسمیدا کاری پێدەکرێ.

جوهر نامق سالم

سەرۆکی ئەنجوومەنی نیشتمانی کوردستانی عێراق